

[illegible]

הגהות הב"ח
(גמ' מכל חטאת האדם
זוה: (ב) שם דבר מזוה
משלם כופר:

גמ' וצריכי. עי' תשובת מהרי"ל ח"א סימן כג ד"ד: שם סתם שוורים לאו בחזקת שימור. עי' לקמן דף מה ע"ב תוד"ה בחזקת שימור: שם קנאם קסבר סתם. עי' לקמן דף כד ע"א תוס' ד"ה השתא: תוס' ד"ה אי ובר' ובפרק החלילה ועי' תבואת ד"ה אי משום וז"ל:

בני חורין, למעוטי נבדרי.
בני בריה, למעוטי גרי.
ועצבא כו' והנשיבם ככלל
הנזק. מנתי מילי,
הפסין דמרוורתי: השוה
השנה! אשח אלש לכל
עונשין שבתורה ולכל
שבתיה שבתורה לכל מיתות
שבתיה. ועצבין כו'
והנזק והמזיק בשתולומי.
יתאמ' כו' פפא אס' פלג
איתק' צממא, סחם שורם
לכל בחזקת (שמר)
(שמר) קימי. פי אל
בחזקת שמורין אלא
זכרין שמור לשמור,
וכיון שלא שמרם יז' שרם
לכל חלשם מה שהיוק.
ורחמ' כו' עליה דאכתי' אל
איבע' תוריה. פי ר' הונא
בריה דר' הושעא א"ל מלו'
הנזק. ונזק כחתי' חזקתי'

בני חורין שיהו העדים בני חורין ובני ברית: **עבד אין לו יחס**.
לדמרימין בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף קסג.) הכל מודים בעבד
שאין לו יחס כדכתיב^ט עם החמור עם הדומין לחמור: **נכרי יש לו**
יחס. כדמפרש התם דכתיב (מ"א טו) הדרימון^י בן טבירמון בן^{יא} חאל: עבד

כענני שיך במלות שהגשים חיובות
 בזה דגמר לה לה מאשה^ה: **לפניהם**.
 כולן בכלל: **קמייסא**. איש או אשה
 כי יעשו דמשתעי בקרבן: **הסם** הוא
דחם דמחנא עלה. דמיהו כליש
 לדעם קפרה: **זי** היי דמיהו לה
חיותא. דאי לא הואי דינין הוי
 פרשי תגרי מינה: איש דבר מלוה.
 משלם בעל השור כופר ליוורשים
 משום דבטליה ממצות: **ממונה**. דין
 הוא שישלמנו ואינו קנס ופקח מינה
 דאי מודה מקמי דאתו סהדי לא
 מסיפר: **לא** בחוקא **שימור** קיימי.
 שגריגין בגניהו וזריצין שמייה
בששולמו. משמע דשניהן מפסדי
 ממונן בששולמוין שזה משלם מחלה וזה
 מפסיד מחלה: **דשייד ניזוק בששולמו**.
 כלומר מפסיד ממה שהיה רחוי לו
 דעדי למשקל כוליה שזה פשע בשורו
 שלא שמרו: **בששולמוין** **איסיה**.
 דבתייה דמשמע דמפסיד מדיונו:
לפניהם נבילה. דכל פחם נבילה דניזק
 הוא והיינו דשייד ניזוק בששולמוין
 שאפילו אותו קנס שזכתה לו תורה
 אינו נוטל כולו: **הא סנה ליה רישא**.
 דבתייה בששולמוין נזקו וקמתי עלה
 המשלומי נזק מלמוד שהבעלים מנפלים
 דבנבילה ואמרינן לא נזכרח אלא
 דלפחם נבילה: **מופזו**. איש אינו שזה
 חזי נזק מפסיד הניזק דכדכתיב
 (שמות כז) וחו את כספו: **מן**
העללייה. אם אינו שזה כנגד כל הנזק
 גוטל נכסים מצינו: **ואם איסא**.
 דקנסא: **ליסני נמי** **הא**. שחזי נזקו
 של תם קנס ואינו משלם ע"פ עצמו
 ומועד הוי מושלם ע"פ עצמו:
חזי כופר. מועד שהמית את האדם
 משלם כופר ליוורשים ותם אפילו חזי
 כופר לא משלם: **רבי יוסי** **הגלילי**
היא דאמר. דפרק שור שנגח את
 הפרה^ה (לקמן דף מב.) תם משלם חזי
 כופר וליכא שיעורא דאי משום
 דהאי משלם כופר שלם והאי לא
 משלם אלא פלגא כופר לאו שיעורא
 הוא דהא תני לה תם משלם חזי
 נזק ומועד נזק שלם וכופר בכלל:

מִטְפִּילִין בְּנִבְיָלָה חֲדָא כְּתִם
מִשּׁוּם דִּאֲכַתִּי לֹא אֵייעֵד אֲבָל
דְּקָא מִשְׁלָם כּוֹלִיָּה אֲבָל תָּם
יְיָ שְׁהֵתָם מִשְׁלָם חֲצִי נֹזֵק מִנּוּ
אֵיתָא לִיתָנִי נִמְוִי הָא יְתָם אֵינִי
יְיָ תָנָא וְשִׁיר מֵאֵי שִׁיר דִּהָאֵי יְיָ
שִׁיּוּרָא הוּא הָא מִנִּי רַבִּי יוֹסִי
מִשּׁוּם אִיבֹד נִשְׁמָה חָס רַחֲמָנָא עֲלֵה
וְהוֹקֵשׁוּ לַעֲמִין עוֹשֵׁין כָּל כֵּ"שׁ דִּהוּסֵי

לא נצרכא אלא לפחת נביא. שפחת נבילה עליו ולא מצי א" שניורא הוא. פי' דליקשי למ"ד פלגא נ דכה"ג איכא פרק שלשה מינין (מזי דף וואה) דמועד משלם כופר שלם וחס חס ליסמי דמועד משלם כופר אף כשה

פז.

השורה הכתוב **אשה לאיש**. היינו דוקא היכא דהפרשה נאמרה
בנשון וזכר כי הוה דריש תמורה (דף ב:) דפריך אמאי
הוה דריש תמורה לפי שהפרשה נאמרה בנשון וזכר והא
הוה הכתוב אשה לאיש אבל היכא דכתיב איש בהדיא ודאי

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed

בני חורין ובני ברית בני חורין *למעוטי עבדים
בני ברית למעוטי *עובדי כוכבים וצריכא דאי
אשמעינן עבד משום דאין לו יחס אבל נכרי
דיש לו יחס אימא לא ואי אשמעינן נכרי
משום דלא שייך במצות אבל עבד דשייך
במצות אימא לא צריכא: והנשים בכלל
הנזק: מנהגי מילי⁶ אמר רב יהודה אמר רב
וכן תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא איש או
אשה כי יעשו מכל חטאת⁶ *השוה הכתוב
אשה לאיש לכל עונשין שבתורה דבי רבי
אלעזר תנא² ואלה המשפטים אשר תשים
לפניהם השוה הכתוב אשה לאיש לכל דינין
שבתורה דבי חזקיה ורבי יוסי הגלילי תנא
אמר קרא³ והמית איש או אשה השוה
הכתוב אשה לאיש לכל מיתות שבתורה
*וצריכי דאי אשמעינן קמיייתא התם הוא דחס
רחמנא עלה כי היכי דתהוי לה כפרה אבל
דינין איש דבר משא ומתן אין אשה לא ואי
אשמעינן דינין כי היכי דתהוי לה חיותא
אבל כפרה איש דבר מצוה אין אשה דלאו
בת מצוה לא ואי אשמעינן הני תרתי הכא
משום כפרה והכא משום חיותא אבל לענין
קטלא איש דבר מצוה⁵ לשלם כופר אשה
לא ואי אשמעינן כופר משום דאיכא איבוד
נשמה אבל הני תרתי דליכא איבוד נשמה
אימא לא צריכא: הניזק והמויק בתשלומין:
⁶אתמר פלגא נוקא רב פפא אמר ממונא רב
הונא בריה דרב יהושע אמר יקנסא רב פפא
אמר ממונא קסבר⁷ *סתם שוורים לאו בחזקת
שימור קיימן ובדין הוא דבעי לשלומי כוליה
ורחמנא הוא דחס עליה דאכתי לא אייעד
תוריה רב הונא בריה דרב יהושע אמר *קנסא
קסבר סתם שוורים בחזקת שימור קיימי ובדין
הוא דלא לשלם כלל ורחמנא הוא דקנסיה כי
היכי דלנטריה לתוריה תנן הניזק והמויק
בתשלומין בשלמא למאן דאמר פלגא נוקא
ממונא היינו דשייך ניזק בתשלומין אלא
למ"ד פלגא נוקא קנסא השתא דלאו ידידיה
שקיל בתשלומין איתיה לא נצרכא *אלא
⁷לפחת נבילה פחת נבילה הא תנא ליה
רישא⁸ *תשלומי נזק מלמד שהבעלים
וחדא במועד צריכא דאי אשמעינן תם
מועד אימא לא ואי אשמעינן מועד משום
אימא לא צריכא ת"ש ימה בין תם למועד
זו ומועד משלם נזק שלם מן העלייה ואם
זו משלם ע"פ עצמו מועד משלם ע"פ עצמו
יוזר *השיר חצי כופר אי משום חצי כופר לאו
הגלילי היא דאמר תם משלם חצי כופר ת"ש
המית

לא איירי באשה שהמיתה שתחייב כמו איש: **משום** כח עלה טפי שלא היה זה עונש ולא היתה צריכה כח הכתובים בהדיא בנשים כגון עריות שיש להן כפרה:

ע"ש דשקיל ללא ידידיה מ"מ ליון דזכיייה ליה רחמנא חת"י
למויק קרנא דמוך קבירא זיב דפ"י לעיל וי: ד"ה לא
קא ממונא מתי שייך דהאי שייך ללא שייך אלף חתי כופר דה
ח"י: * ופסקה החליל (סופה דף ג'): **הא** **מן** **רבי** **יוסי** **הגלילי**
כופר ללא שייך הוא דלא חת"י ומשל חת"י נזק ומיו
זכור כשחלילה וסם כשהוא כשחלילה פטור אפילו לזכור

קנב א ב מיי פ"ח
מהלכות זקיק ממון
הלכה יג ועיין בהשגות
ובמ"מ סמו עשין סז
טוש"ע ח"מ קימן תח
סעיף א:
קנב ג מיי פ"ב מהל'
שטרות הלכה ו'
ומיי מהלכות גזירה
הל"ז פ"ח מהל' אסורי
ביאה הלכה ה סמו לאוין
קבה טור ש"ע ח"מ ק'
שמן סעיף א וסימן שז
תמוז א:

קָנָה ד' מִיּוֹם פִּיב' מַהֲלִי
מִזִּק מַמּוֹן סֶהֱרָה ז'
וְפִיב' מַהֲלִלוֹת סֶהֱרָה
הִלְכֶה ט' מִסְמֵן שֶׁן א'
טוֹשֶׁה ח"מ סִימֵן א' סִפֵּף
ז':
קָנָה ה' מִיּוֹם פִּיז' מַהֲלִי
מִזִּק מַמּוֹן הִלְכֶה ח'
סִמֵּן עֵשִׂין ט' סִפֵּף ז'
ח"מ סִימֵן טוֹן סִפֵּף ו'
קָנָה ו' מִיּוֹם שֶׁס' פִּיב' הִלְכֶה
ז' סִימֵן טוֹשֶׁה ט'
ח"מ סִימֵן שִׁפְטִי סִפֵּף ט':
קָנָה ז' מִיּוֹם שֶׁס' פִּיב' הִלְכֶה
ז' וְפִיב' מַהֲלִלוֹת
גִּנְיֵהֶם הִלְכֶה ז':
קָנָה ח' מִיּוֹם פִּיז' מַהֲלִי
מִזִּק מַמּוֹן הִלְכֶה ב'
סִמֵּן עֵשִׂין טוֹן:

1. דבר אל בני ישראל
איש או אשה כי יעשו
מכל חטאת האדם
למעל מעל בַּיְיָ ואֶשְׁמָה
הַנֶּפֶשׁ הַהוּא:

מדרבב ה ו
2. ואלה המושפטים
אשר תשים לפניך:

שמות כא א
3. ואם שר נזב והעד
מתמל שלש והעד
בבעליו ולא ישמרו
ורמית איש או אשה
השור יסקל וגם בעליו
ימות:

שמות כא ט

הובא בסוף המסכת

וזֶהוּ הָאִמּוֹר וּמִכְרוּ אֶת

[illegible]